

Sygn. akt II Ca 542/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Alicja Chrzan

SR Maciej Ejsmont (del.)

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. W.**

przy udziale **I. K. i A. W.**

o podział majątku wspólników spółki cywilnej

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich

z dnia 9 maja 2013 r., sygn. akt I Ns 152/12

p o s t a n a w i a:

I. oddalić apelację;

II. oddalić wnioszek uczestniczki I. K. o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 542/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem oddalono wniosek o podział majątku wspólników spółki cywilnej oraz orzeczono o kosztach postępowania, opierając rozstrzygnięcie o następujące ustalenia i oceny: - w dniu 25 sierpnia 1999 r. została zawarta umowa spółki cywilnej, na skutek zmiany umowy z dniem 2 stycznia 2000 r. wystąpiła z niej M. U., a pismem z dnia 3 stycznia 2001 r. wnioskodawca – jako wierzyciel osobisty - wypowiedział udział w spółce przysługujący uczestnikowi A. W., co było zgodne z przepisem art. 870 kc; jak wynikało z akt komorniczych KM (...), wnioskodawca miał status wierzyciela wobec uczestnika A. W. na podstawie tytułów wykonawczych, a postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte i okazało się być bezskutecznym; ponadto wypowiedzenie udziału zostało skierowane także do uczestniczki I. K., wobec wcześniejszego wystąpienia ze spółki przez M. U.; - dlatego też wypowiedzenie udziału w spółce dwuosobowej spowodowało jej rozwiązanie oraz przekształcenie współwłasności łącznej na współwłasność w częściach ułamkowych, w której każdy ze wspólników ma określony ułamkiem udział w majątku wspólnym spółki; skoro jednak prowadzone jest postępowanie egzekucyjne z udziału przysługującego uczestnikowi A. W. w prawie

użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynku, to brak jest legitymacji po stronie wnioskodawcy do żądania podziału majątku wspólnego spółki, jeśli jedynym majątkiem jest powyższy udział, zresztą zajęty już przez komornika.

W apelacji wnioskodawca – domagając się uchylecia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania – zarzucił naruszenie przepisu art. 875 kc, zgodnie z którym, w ramach postępowania o podział majątku spółki, z majątku pozostałego po zapłaceniu długów, zwraca się współnikom ich wkłady, co oznacza, że własność całej nieruchomości powinna wrócić do uczestnika A. W.. Po dokonaniu tego zwrotu powinno zatem nastąpić rozliczenie nadwyżki majątku wspólnego, ale nie w częściach równych, lecz w takim stosunku, w jakim wspólnicy uczestniczyli w zyskach spółki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja nie podlega uwzględnieniu, chociaż częściowo z innych przyczyn niż wskazał to sąd pierwszej instancji. Przyjmując bezsporne w istocie ustalenia faktyczne tego sądu za swoje, Sąd Okręgowy dzieląc w zasadzie ocenę prawną zaistniałej sytuacji, dodatkowo wskazuje na następujące okoliczności: - w przypadku egzekucji prowadzonej wobec osoby będącej współnikiem spółki cywilnej nie ma możliwości skierowania, tak jak np. w przypadku spółki z o. o., egzekucji wobec udziału tego współnika, co wynika z bezudziałowego i bezułamkowego charakteru spółki oraz zgromadzonego przez współników majątku; wierzyciel może jednak skorzystać z egzekucji przez **zajęcie praw takiej osoby przysługujących jej na wypadek rozwiązania czy też wystąpienia ze spółki** w przypadku bezskuteczności egzekucji w ciągu ostatnich sześciu miesięcy z ruchomości tego współnika / art. 870 kc /; z akt komorniczych wynika / k. 38 /, że wierzyciel złożył wniosek o zajęcie praw dłużnika jako współnika spółki cywilnej na wypadek wystąpienia ze spółki lub jej rozwiązania, **lecz zajęcie takie nie zostało dokonane**, natomiast komornik w dniu 20 grudnia 2000 r. dokonał jedynie zajęcia wierzytelności dłużnika z tytułu udziałów w spółce cywilnej; - skutkiem wypowiedzenia udziału współnika w spółce cywilnej przez wierzyciela osobistego współnika jest wygaśnięcie wobec tego współnika stosunku prawnego spółki oraz stosunku prawnorzeczowego wspólności łącznej wspólnego majątku współników, po stronie współnika powstają uprawnienia określone w art. 871 kc, jak i dopiero z tą chwilą możliwe jest zaspokojenie wierzyciela z tych praw na podstawie uzyskanego zajęcia, co może nastąpić z realizacji zajętych praw współnika / art. 911(6) kpc /;

-z kolei przepis art. 912 kpc dopuszcza **zajęcie przysługującego dłużnikowi prawa do żądania działu majątku wspólnego osób trzecich i dłużnika**, w tym prawa do żądania rozwiązania spółki cywilnej i wydania przysługujących mu wkładów i zysków / art. 874 § 1 kc oraz art. 867 i 875 kc /; zajęcia tego prawa dokonuje komornik na podstawie art. 896 w zw. z art. 909 kpc i **dopiero na skutek dokonanego zajęcia wierzyciel ma legitymację do złożenia wniosku o realizację żądania działu**, natomiast dłużnik nie może skutecznie wobec wierzyciela rozporządzić zajętym prawem ani prawami majątkowymi, które wskutek działu mu przypadną, a które także obejmuje zajęcia na mocy art. 912 § 1 zdanie pierwsze; jednak dla uzyskania zaspokojenia z praw majątkowych, które wskutek działu należą do dłużnika, konieczne jest zgłoszenie przez wierzyciela żądania przeprowadzenia egzekucji z tych praw pod rygorem umorzenia postępowania z tych praw majątkowych; - **dopiero od chwili zajęcia prawa**, na mocy którego dłużnik był uprawniony do żądania działu majątku / art. 868, 875 kc /, **legitymowanym do złożenia żądania działu byłby wierzyciel** na podstawie art. 887 § 1 w zw. z art. 902 i art. 909 kpc /, jednak **wobec braku takiego zajęcia** wnioskodawca nie ma legitymacji do skutecznego wystąpienia z takim wnioskiem; - z kolei gdyby zostały zajęte prawa dłużnika przysługujące mu w przypadku wystąpienia ze spółki cywilnej lub jej rozwiązania – **co także nie miało miejsca** - art. 912 § 2 kpc nie znajdowałby zastosowania, lecz szczególne unormowanie z art. 911(2) § 1 kpc w zw. z art. 911(6) kpc; - odnośnie podniesionego przez drugiego z uczestników postępowania zarzutu przedawnienia roszczenia należy zauważyć, że prawo żądania zniesienia wspólności majątku **nie jest roszczeniem**, lecz uprawnieniem, dlatego też instytucja przedawnienia, która dotyczy jedynie roszczeń majątkowych, nie znajduje zastosowania.

Z tych przyczyn apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw została oddalona / art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc /, natomiast z uwagi na szczególne okoliczności sprawy, obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania na

rzecz uczestniczki, która nie jest dłużnikiem wnioskodawcy, lecz sprzeciwia się dokonaniu podziału majątku, którego współwłaścicielem stała się wyłącznie na skutek wypowiedzenia udziału dłużnika przez wierzyciela, byłoby rażąco niesprawiedliwe oraz sprzeczne z zasadami współżycia społecznego / art. 520 kpc w zw. z art. 102 kpc /, co prowadziło do oddalenia wniosku o obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania apelacyjnego.